

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 grudnia 2018 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 10 grudnia 2019 roku, odmówił W. S. wypłaty świadczenia niezrealizowanego po zmarłej matce M. S. (1). W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że, ze względu na fakt, że przedłożony akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok, organ rentowy nie może samodzielnie dokonać ustalenia daty śmierci, a tym samym, określić okresu, za jaki świadczenie winno zostać wypłacone.

/decyzja z dnia 12 grudnia 2019 k. 8 plik II akt ZUS/

W dniu 7 stycznia 2020 r. wnioskodawca wniósł odwołanie od w/w decyzji. W uzasadnieniu wskazał, że, ze względu na problemy zdrowotne, M. S. (1) przebywała w placówce całodobowej opieki dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe chorych i niepełnosprawnych, od dnia 01.11.2019 r. do dnia zgonu tj. 30.11.2019 r. Wnioskodawca wskazał, że w dniu 22.11.2019 r. w związku z pogorszeniem jej stanu zdrowia zostało wezwane pogotowie i podjęte czynności ratunkowe. Pomimo zaleceń matka wnioskodawcy nie wyraziła zgody na transport do szpitala i pozostała pod opieką personelu placówki, w której przebywała. Wnioskodawca wskazał, że pogotowie zostało wezwane w dniu 30.11.2019 r. Pomimo podjętych niezbędnych czynności ratujących życie, matka wnioskodawcy zmarła. W. S. podniósł, że potwierdzeniem tego faktu jest sporządzona przez lekarza karta zgonu, w której wpisał datę i godzinę znalezienia zwłok – 30.11.2019 r. godzina 4:00. W przekonaniu odwołującego się, karta zgonu została wypisana prawidłowo i zawierała wszystkie niezbędne dane wynikające z obowiązujących przepisów. Na podstawie wydanej karty zgonu wnioskodawca otrzymał wydany w dniu 02.12.2019 r. przez Urząd Stanu Cywilnego w U. akt zgonu o oznaczeniu (...)

/odwołanie z dnia 9 stycznia 2020 r. k. 3 - 4/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 5 lutego 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 5 lutego 2020 roku k. 8 - 8v/

Na rozprawie w dniu 13 lipca 2020 roku wnioskodawca poparł odwołanie.

/stanowisko strony e - protokół z dnia 13 lipca 2020 roku 00:01:08 - 00:03:58 płyta CD k. 20/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Matce wnioskodawcy M. S. (1), na mocy decyzji z dnia 15 października 1997 roku ZUS przyznał prawo do emerytury **od 01.10.1997 r.** tj. od ustania zatrudnienia. Termin płatności świadczenia – 25 dzień miesiąca

/decyzja z dnia 15.10.1997 roku k. 30 plik I akt ZUS/

M. S. (1) mieszkała w B. przy ul. (...).

/okoliczność bezsporna/

Zmarła posiadała syna W. S. (ur. (...)).

/bezsporne/

W dniu 25.10.2019 r. matka wnioskodawcy odebrała emeryturę na poczcie. W. S. nie złożył zastrzeżenia na poczcie, aby pieniądze, po umieszczeniu mamy w placówce pomocowej całodobowej opieki, były tam kierowane. Matka wnioskodawcy nie odebrała pieniędzy w dniu 25.11.2019 r.

/ okoliczności bezsporne (informacyjne wyjaśnienia wnioskodawcy e-protokół z dnia 13 lipca 2020 r. 00:01:50 – 00:03:58 – płyta CD k.20) /

Z uwagi na stan zdrowia, matka wnioskodawcy przebywała od dnia 1 listopada 2019 r. do dnia zgonu tj. 30 listopada 2019 r. w placówce całodobowej opieki dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych lub niepełnosprawnych „C. life Opieka i Rehabilitacja” pod adresem ul. (...).

/zaświadczenie k.5 /

W dniu 22 listopada 2019 r. do matki wnioskodawcy przyjechało pogotowie ratunkowe i lekarze podjęli czynności, ratujące życie. Wnioskodawczyni odmówiła transportu do szpitala. Zdecydowała się zostać pod opieką placówki.

/karta medycznych czynności ratunkowych k.6/

W dniu 30.11.2019 r. wnioskodawczyni zmarła o godzinie 4:00 w w/w placówce.

/karta zgonu k.7, odpis skrócony aktu zgonu k.4 akt ZUS/

Nie przeprowadzono sekcji zwłok.

/karta zgonu k.7/

W miejscu zgonu osoby zmarłej, zaznaczono podmiot lecznicy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inny niż szpital. Adres, który został wpisany to U. ul. (...).

/karta zgonu k.7/

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy i aktach rentowych, których nie kwestionowała żadna ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z brzmieniem **art. 136 ust.1** ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2017, poz. 1383) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Hipoteza wskazanej normy ma szeroki zakres, obejmując nią wszystkie przypadki niezrealizowania świadczenia w okresie między wystąpieniem z wnioskiem o emeryturę lub rentę a śmiercią uprawnionego, czyli zarówno te, gdy zgon nastąpił w trakcie postępowania o przyznanie świadczenia, jak i te, gdy dotknął on osobę, już mającą ustalone decyzją organu rentowego lub wyrokiem sądowym prawo do emerytury (renty).

Zatem niezrealizowane świadczenie emerytalne lub rentowe w rozumieniu zacytowanego przepisu to takie świadczenie, do którego prawo zostało już ustalone lub co najmniej osoba uprawniona wystąpiła o nie jeszcze za życia, ale nie zostało ono jej wypłacone, niezależnie od przyczyn opóźnienia w wypłacie świadczenia. A contrario, świadczenie zrealizowane to takie świadczenie, które dotarło do rąk osoby uprawnionej albo zostało przekazane na konto bankowe wskazane przez uprawnionego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 386/13, LEX nr 1428144).

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia czy W. S. przysługuje prawo do wypłaty emerytury, należnej jego matce M. S. (1), jako świadczenia niezrealizowanego.

Organ rentowy odmawiając wypłaty świadczenia odwołującej podniósł, że akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą znalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę znalezienia zwłok. W przypadku żądania wypłaty świadczeń niezrealizowanych, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tą wypłatę.

W akcie zgonu, który sporządzony został na podstawie karty zgonu, wpisana została data znalezienia zwłok M. S. (1) tj. 30 listopada 2019 roku. Akt zgonu może zawierać datę zgonu albo jeśli nie jest znana - datę znalezienia zwłok, co wynika z treści art. 95 ust. 1 pkt ustawy prawo o aktach stanu cywilnego z dnia 28 listopada 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 2064)

Zgodnie zaś z art. 92 ust. 2 powołanej ustawy, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu.

Zarówno karta zgonu, jak i akt zgonu zawierały datę znalezienia zwłok, a nie datę zgonu M. S. (1). Nie można, jednak, przyjąć, że ten fakt, uniemożliwia przyznania, odwołującemu się, prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, a w szczególności z dokumentacji dotyczącej śmierci M. S. (2), można wysnuć wniosek, że wnioskodawczyni zmarła w dacie znalezienia jej zwłok tj. 30.11.2019 r. Placówka, w której przebywała wnioskodawczyni przedłożyła zaświadczenie o pobycie wnioskodawczyni od 1.11.2019 r. do dnia jej zgonu tj. 30.11.2019 r. Ponadto w dniu 22 listopada 2019 r. do wnioskodawczyni zostało wezwane pogotowie, podjęte były czynności ratunkowe. M. S. (1) nie zdecydowała się, mimo zaleceń ratownika, na transport do szpitala.

Zatem, w chwili, kiedy M. S. (1), powinna odebrać świadczenie emerytalne tj. w dniu 25.11.2019 r., jeszcze żyła.

Wyjaśniona została, zatem, w toku postępowania sądowego, jedyna przyczyna odmowy przyznania, odwołującemu się, prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce.

Niesłusznym jest, natomiast, twierdzenie organu rentowego, że otrzymawszy niepełny akt zgonu w zakresie braku oznaczenia daty i miejsca zgonu, brak jest podstaw do wypłaty, na rzecz odwołującego się, niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce za miesiąc listopad 2019 roku. Wskazać, bowiem, należy, że obowiązujące przepisy prawne, nie przewidują postępowania o uzupełnienie karty zgonu. Co istotniejsze z przepisu art. 94 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy wynika, że karta zgonu powinna zawierać datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane - datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok. Również zgodnie ze wzorem karty zgonu, określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie wzoru karty zgonu (Dz. U. z 2015 r. poz. 231), wydanego na podstawie art. 144 ust. 7 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, podaje się datę i godzinę zgonu **albo** datę i godzinę znalezienia zwłok. Skoro, zatem, akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu i/lub protokołu zgonu, które - zgodnie z powołanymi przepisami - zawierały datę znalezienia zwłok, to akt zgonu - wbrew twierdzeniom organu rentowego - nie mógł zawierać daty zgonu. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 1 pkt. 4 powołanej ustawy, akt zgonu może zawierać datę zgonu **albo** jeżeli nie są znane - datę znalezienia zwłok. Wychodząc bowiem naprzeciw potrzebie usunięcia ułomnych dotychczasowych przepisów ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego, sugerujących w swym literalnym brzmieniu alternatywność wpisywania do aktu zgonu daty, godziny i miejsca zgonu bądź daty, godziny i miejsca znalezienia zwłok, wprowadzono regułę, że treść aktu zgonu obejmuje datę, godzinę oraz miejsce zdarzenia, zaś ułożenie w akcie zgonu informacji identyfikujących czas i miejsce ujawnienia zwłok miało rangę wyjątku i dopuszczalne było tylko i wyłącznie wtedy, gdy nie są znane dane, umiejscawiające zgon w czasoprzestrzeni. Powyższa formuła oznacza, że względny obowiązek zamieszczenia w akcie zgonu danych, dotyczących znalezienia zwłok, będzie aktywowany się jedynie wówczas, gdy niemożliwe będzie ustalenie daty, godziny i miejsca śmierci osoby zmarłej. Za potrzebą takiej modyfikacji, przemawia zresztą tak cel rejestrowania przez organy

administracji publicznej zdarzeń wpływających na stan cywilny osób, jak i doniosłość informacji odnośnie do daty, godziny, miejsca zgonu, przypisywanej jej m.in. w sferze prawa spadkowego.

Taka też sytuacja ma miejsce w rozpoznawanej sprawie. Z uwagi zatem na fakt, że karta zgonu zmarłej M. S. (3) zawiera wszystkie niezbędne dane wymagane ww. przepisami, niesłusznym jest stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, iż brak wskazania w odpisie skróconym aktu zgonu M. S. (1) daty zgonu, a wskazanie wyłącznie daty, godziny oraz miejsca znalezienia zwłok, uniemożliwia przyznania na rzecz odwołującego prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej za miesiąc listopad 2019 r.

W niniejszej sprawie do matki wnioskodawcy została wezwana karetka przez personel placówki, w której przebywała nad ranem w dniu 30.11.2019 r. Lekarz stwierdził zgon. W karcie zgonu, w rubrykach dotyczących daty i godziny zgonu, nie zostały wpisane żadne dane, natomiast wskazana została data znalezienia zwłok, tj. dzień 30 listopada 2019 roku. Karta zgonu, na podstawie której został następnie sporządzony odpis skrócony aktu zgonu, została sporządzona w sposób prawidłowy, tj. zgodny z powołanymi wyżej przepisami ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego.

W tym miejscu należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi, określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego, nie ulega wątpliwości, że data znalezienia zwłok jest tożsama z datą zgonu M. S. (4).

W okolicznościach niniejszej sprawy niesporne jest, że wnioskodawca jest osobą z kręgu uprawnionych do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej, w rozumieniu przywołanego wcześniej art. 136 ust 1 oraz wystąpił z wnioskiem o przyznanie jej prawa do niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce w terminie określonym w art. 136 ust. 3 stwierdzić należy, że spełnione zostały przesłanki do przyznania jej prawa do wypłaty emerytury w ramach świadczenia niezrealizowanego, szczególnie, że pozostałe rodzeństwo przyłączyło się do tego wniosku.

Mając za uwadze wszystkie przytoczone wyżej okoliczności niniejszej sprawy, oraz treść powołanych przepisów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji

J.K.